

Co nejspíš stojí za velkým úhynem včelstev v průběhu letošní zimy?

Zprávy, které se mi po zimě dostávají od kolegů včelařů – a nejenom těch z mojí základní organizace včelařů – nejsou moc dobré. Úhyny včelstev se po letošní zimě standardně pohybují v rozpětí 20-75 % (vycházím z toho, co se ke mně doneslo). Na vině je často oslabení varroazou, na které navazuje nosema a další zdravotní problémy oslabených včelstev. Je to buď nedbale aplikované, nebo často spíše neaplikované léčení včel.

Do jisté míry tomu brání i poněkud zkostnatělý pohled vedení Svazu včelařů, kdy se po roky bránilo aplikaci odpařovacích systémů pro kyselinu mravenčí. Někteří kolegové zdárně experimentují dokonce s kyselinou šťavelovou či mléčnou (vše samozřejmě mimo snůškovou sezónu). A dalším problémem je bránění v používání jednoduchého vyvíječe mlhy (dá se mluvit i o „studené páře“) na bázi medicínálního oleje, do kterého se přidává při podzimním léčení Varidol (je to ke včelám mnohem laskavější způsob aplikace léčiva, neboť včely nijak nevyruší a mlha navíc pronikne do všech koutů úlu). Možná je na čase změnit přístup k pozitivním zkušenostem těch, kdo se nebojí – v rámci zdravého rozumu a při dodržení úcty ke včelám – opatrně experimentovat.

Sám jsem přišel o tři včelstva z šestnácti, přestože jsem je měl ošetřené velmi dobře a výsledek z měli byl, tak jako každý rok, nulový – tedy zdravá včelstva.

O jedno jsem přišel spíše nešťastnou náhodou, kdy prosincové vichry převrátily dva úly na včelnici. Jeden se doslova rozpadl a vítr včely snadno vymetl. Druhý úl se při pádu nerozpadl a tak jsem včelstvo nakonec zachránil.

Druhé včelstvo zahynulo v předjaří při neobvykle teplých dnech (které se prostřídaly s dny naopak hodně chladnými, a to hned třikrát v průběhu ledna, února i března) se většina matek rozplodovala a včelstva se tudíž značně roztáhla po úlu. Jedno konkrétní včelstvo pak nestačilo na prudkou změnu počasí reagovat a nepřesedlo na plást se zásobami. (Změna teplot byla opravdu několikrát velice razantní.) V minulosti jsem podobnou situaci už zažil.

Třetí včelstvo, jak jsem při první jarní prohlídce včelstev zjistil, mělo nedostatek pylových zásob, tedy šlo o nedostatek výživy zejména pro nový plod. A dopadlo stejně jako včelstvo, které bylo mimo dosah medových plástů. Vyhladovělo.

Zkušenosti některých mých kolegů jsou velmi podobné – ačkoli měli zdravá včelstva, často o ně letos v předjaří přicházeli tím, že včely měly nedostatek zásob pro období překotného rozvoje v době, kdy se teplota z velmi příznivých hladin zhoupla zpět, hluboko po bod mrazu. V některých případech včelstva nemohla nanosít vodu, pro přílišný chlad, a ve včelstvu odpařená a na strůpku zachycená vlhkost tentokrát prostě nestačila.

Možná nezbude v budoucnu nic jiného, než při neobvykle teplých lednových či únorových dnech včelstva zběžně prohlédnout, případně jim převěsit či doplnit další rámy se zásobami medu a pylu.

— Petr Plaňanský